

Sygn. akt II Cz 1/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Leszczyńska

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Aurelia Pietrzak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2015 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny w Mogilnie o kosztach procesu zawartego w punkcie 2 (drugim) wyroku z dnia 20 października 2014 roku, sygn. akt VII C 213/14

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

I Cz 1/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny w Mogilnie w sprawie VII C 231/14 w wyroku z dnia 20 października 2014 r. oddalając powództwo, odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego. W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, iż rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparł otreść art. 102 k.p.c. uznając, że koszty procesu pozwanego w kwocie 2417 zł, które powinna ponieść powódka, mogą spowodować istotny uszczerbek w jej utrzymaniu. Pozwany natomiast jest silniejszym podmiotem pod względem ekonomicznym niż powódka, nadto nie poniósł on żadnych kosztów związanych ze stawiennictwem na rozprawie.

Zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach procesu wniósł pozwany, żądając zmiany postanowienia zawartego w punkcie 2 wyroku poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kwoty 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Zdaniem skarżącego Sąd Rejonowy niesłusznie zastosowała w niniejszej sprawie art. 102 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego jest zasadne.

Podstawową zasadą, którą należy się kierować przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu, jest odpowiedzialność za wynik procesu. W niniejszej sprawie powódka jako strona przegrywająca proces, w myśl art. 98 k.p.c. winna ponieść koszty procesu strony przeciwnej. Sąd Rejonowy uznał, jednak, że sytuacja finansowa powódki jest tak trudna, że powinien mieć w tej sprawie zastosowanie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Sąd Okręgowy nie podzielił w tej kwestii stanowiska Sądu Rejonowego, zawartego w uzasadnieniu orzeczenia. Otóż zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. należy zaliczyć zarówno fakty związane, jak również niezwiązane z przebiegiem procesu. Do pierwszych zaliczane są między innymi: podstawa oddalenia żądania, przedawnienie, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególna zawilóść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą. Zalicza się do nich także niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawilóści sprawy i nakładu pracy pełnomocnika. Drugą grupę okoliczności wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r. II CZ 95/12).

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu na podstawie art. 102 k.p.c. ma charakter dyskrecyjny, zaś kontrola instancyjna w tym zakresie jest ograniczona do sytuacji, gdy jego zastosowanie nie zostało w ogóle uzasadnione przez Sąd lub nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie, bądź gdy ocena okoliczności istotnych dla jego zastosowania przeprowadzona przez Sąd niższej instancji jest dowolna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy rażąco naruszył reguły zawarte w art. 102 k.p.c. i dowolnie ocenił okoliczności istotne dla ich zastosowania. Sąd pierwszej instancji nie zwrócił uwagi na fakt, iż powódka uiściła opłatę od pozwu w kwocie 1000 zł, nie występowała z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, miała pełnomocnika z wyboru. Zatem trudno uznać, iż jej sytuacja majątkowa jest na tyle zła, by nie mogła podołać obowiązkowi zwrotu kosztów stronie wygrywającej ten proces. Trudno też uznać, za szczególną okoliczność, że powódka nie przeciągała procesu i to miałyby być podstawą do nie obciążania jej kosztami. Ponadto należy również wziąć po uwagę, że powódka wystąpiła z pozwem o zadośćuczynienie z powodu śmierci babci, a tak naprawdę niewiele o niej wiedziała i nie wykazała swej krzywdy. Nie można zatem uznać, że mogła być w pełni przekonana o słuszności swojego powództwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, iż w niniejszej sprawie nie było podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., lecz należało zastosować ogólną zasadę odpowiedzialności za wynik rozprawy, wyrażoną w art. 98 k.p.c.

Na koszty procesu zasądzone od powódki na rzecz pozwanego składają się: wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.